

Představujeme obce a havířské spolky...

Statutární město OSTRAVA - Městský obvod RADVANICE a BARTOVICE

(Pokračování ze str. 18)

Na území dnešního městského obvodu v srpnu 1957 vznikl profesionální záchranný sbor Hlavní báňské záchranné služby (HBZS). Logo HBZS obsahuje maltézský

kříž, jehož osm vrcholů symbolizuje vlastnosti důlního záchranáře: dobromyslnost, svobodomyšlnost, statečnost, skromnost, rozvážnost, chytrost, spravedlnost a bohabojnost.

Muzeum Sokolov

V 1. podlaží objektu sokolovského zámku je ve 12 sálech umístěna expozice muzea. Je zde prezentována příroda, historie a hornictví Sokolovska. Středověké a novověké dějiny regionu, archeologie, církevní umění 17. - 19. století, etnografie, počátky chemických výroby - minerální závody, nejstarší porcelánka v Čechách, válečné přípravy v roce 1938 a pamětní síň koncentračního tábora ve Svatavě.

POBOČKY MUZEA SOKOLOV HORNICKÉ MUZEUM KRÁSLAVO

EXPOZICE MUZEA - v expozici je umístěn těžní parní stroj z dolu Marie v Královském Poříčí z roku 1897 a dokumentace k jeho transferu. Dále je zde prezentována historie hnědohornického hornictví na Sokolovsku, ukázky mineralogické sbírky ze Slavkovského lesa a trojrozměrné sbírkové předměty týkající se těžebních aktivit v oblasti.

AREÁL CÍNOVÉHO DOLU VIŠŤOV - expozice důlní povrchové kolejové dopravy rozchodu 900 mm používané společností Sokolovská uhelná a. s. na povrchových lomech. Dále vozový park o rozchodu 450 a 600 mm užívaný v rudných a uhelných dolech na Sokolovsku a ve slavkovském rudném revíru. Expozi-

ce s hornickou tematikou jsou v budovách rozvodny, strojovny a v těžní budově. V objektu bývalých dílen je rozsáhlá expozice raně novověkého hornictví s modely historických důlních strojů podle G. Agricoly a ukázka štoly.

MUZEUM HORNÍ SLAVKOV

EXPOZICE MUZEA - prezentuje hlavní historické mezníky a významné obory lidské činnosti, které ovlivnily dějiny města (ukázky rud a hornické industrie, hornické památky, cínařství, produkce porcelánu, Chráněná krajinná oblast Slavkovský les, dějiny architektury města). Součástí expozice je unikátní měšťanská černá kuchyně. V prostorách muzea je umístěna expozice historie a vybavení špitálního kostela sv. Anny v Horním Slavkově.

ŠTOLA Č. 1 JÁCHYMOV

Tato štola byla ražena v rámci rozsáhlých průzkumných prací bývalými jáchymovskými doly.

Po zpřístupnění se mohou návštěvníci na 270 metrech prohlídkové trasy seznámit s několika způsoby důlní výztuhy, používaným hornickým nářadím (vrtačky, kladiva, čerpadla) včetně ukázek různých typů důlních vozíků.

Město Most

Podkrušnohorské město Most vzniklo na staré zemské cestě vedoucí z Prahy do Saska. První zmínky o něm pocházejí z roku 1040. Václavem I. byl Most kolem roku 1250 povýšen na královské město, největšího rozkvětu dosáhl ve 14. století.

Původní královské město však ve druhé polovině 20. století ustoupilo těžbě uhlí, z historických památek se dochovala replika hradu Hněvín, jehož typická silueta z dálky dává návštěvníkům tušit, že se blíží k městu Most. Unikátním se stala záchrana nejcejnější části bývalého města, a to děkanského kostela Nanebevzetí Panny Marie, který byl počátkem 70. let přesunut o více než 800 metrů na své současné místo. Chrám se tak

stal nejen pýchou gotické architektury, ale i svědkem umu lidí a možnosti soudobé techniky.

Své plody na Mostecku přináší každým rokem vinná réva, jež se pěstuje v okolí. Místní specialitou jsou vína košer, která se zde vyrábějí jako jediná v republice.

Současný Most je město moderní a dynamické. Pravidelně se do něho sjíždějí příznivci motoristického sportu, neboť mostecký autodrom patří mezi naše nejlepší okruhy. V blízkosti města vyrostlo i golfové hřiště a koňské závodiště. Platí-li, že nejhezčí pohled na svět je z koňského hřbetu, pak nejkrásnější pohled na podkrušnohorský Most se nabízí právě z mosteckého hipodromu.

Spolek severočeských havířů

V prosinci roku 1996, u příležitosti oslav svátku svaté Barbory, patronky horníků, vznikl z iniciativy malé skupinky nadšenců Spolek severočeských havířů, jenž si vytkl za cíl záchranu hornických historických památek a vzkrášení hornických tradic v severočeském hnědohornickém regionu. Základním krédem spolku je nemyslet

jenom na přítomnost, ale i na odkaz, který bude po hornické činnosti na severu Čech zanechán příštím pokolením. Členové spolku se domnívají, že kulturní a hospodářskou úroveň země nutno objektivně hodnotit nejen podle počtu vytavených ingotů, objemu výroby nebo produkci čeholiv na jednoho obyvatele, ale mimo

jiné i podle toho, jak se chová ke svoji historii, ať již jde o jakýkoliv obor lidské činnosti, hornictví nevyjímaje.

V duchu svého programu a za účelem pokusu o záchranu toho, co zde z historických památek ještě zbylo, se podařilo v roce 2003 založit občanskou prospěšnou společnost Podkrušnohorské technické muzeum, která začala realizovat přípravu expozic na bývalém Dole Julius III v Kopistech u Mostu. V tomto areálu lze expozice hornických činností celkem libovolně rozšiřovat a doplňovat podle okamžitých technických i finančních možností provozovatele. Nosným exponátem je unikátní technická památka, kterou je parní těžní stroj z roku 1891, jenž byl na dole v provozu až do jeho likvidace v roce 1992 a v současné době je za provozu muzea v rámci možností rekonstruován. Vystavována je i další řada unikátních strojů, nástrojů a zařízení z konce minulého století, která do posledních chvil sloužila na

dolech.

Členové Spolku rovněž pilně shromažďují historické mapy, dokumenty a ostatní písemnosti a disponují dnes už slušným fondem, zúčastňují se sympozia Hornická Příbram. Dále se podařilo vzkrášení každoroční oslavy patronky havířů svaté Barbory v Mostě a založit novou tradici v podobě setkávání hornických kapel.

Spolek severočeských havířů závěrem vyzývá všechny, kterým záchrana movitých i nemovitých památek na hornickou činnost v severočeské pánvi něco říká, aby přispěli svým dílem k této prospěšné činnosti, každý podle svých možností. Zároveň vyzývá všechny občany, kteří mají ve svém majetku či dědictví historické dokumenty nebo předměty, aby umožnili spolku jejich zdokumentování nebo zhotovení jejich věrných kopií. Kultura každého národa se totiž neměří jenom počtem vytěžených tun, ale i vztahem k odkazu svých předků.

Královské město Chomutov

Chomutov leží na úpatí Krušných hor nedaleko hranic se SRN. Vzhledem ke své bohaté historii, významným kulturním památkám a jedinečným přírodním lákadlům se město stalo vyhledávaným turisticky atraktivním cílem návštěvníků z celé republiky i ze zahraničí.

Počátky Chomutova sahají do 10. nebo 11. století, kdy na důležité cestě z Lipska do Prahy vzniklo malé slovanské sídliště. První historické zmínky o Chomutovu jsou datovány k roku 1252, kdy Bedřich Načeradec daroval město řádu německých rytířů. Roku 1605 se Chomutov vykoupil z poddanství a stal se svobodným královským městem.

Zajímavosti města:

Městská památková zóna
Historické centrum Chomutova bylo v roce 1992 vyhlášeno městskou památkovou zónou. Jádro města si zachovalo středověký půdorys, typický pro historické tržní sídlo. Významné stavební památky okolo náměstí 1. máje vznikaly od 13. století, počínaje stavbou kostela sv. Kateřiny, až po dokončení jezuitského areálu v 17. století.

Kamencové jezero - jediné na světě

Jezero vzniklo zatopením kamenových dolů v 18. století. Složení vody vylučuje jakýkoliv organický život kromě prvoků. Rekreační areál nabízí zdravé koupání, upravené pláže a mola, ubytování v hotelu a autokempu i širokou nabídku sportovního vyžití, například vodní lyžování s nejdelším okruhem v ČR.

www.kamencovejezero.cz

Podkrušnohorský zoopark - největší ZOO v Čechách

Chová se zde více než 1000 kusů zvířat v unikátně členěném prostředí na ploše téměř 120 hektarů. Svězt se můžete vláčkem - Lokálkou Amálkou po areálu zooparku nebo Safari Expresem do výběhu Eurosafari. Zajímavou částí zooparku je skanzen Stará Ves s větrným mlýnem, hrázdnou kaplí a krušnohorským statkem. www.zoopark.cz

Přírodní park Bezručovo údolí

Toto nejhlubší, nejdelší a také nejkrásnější údolí Krušných hor tvoří významnou rekreační zónu přímo navazující na městskou výstavbu. Prochází tudy množství značených turistických stezek, cyklotras a také 6 km dlouhá naučná stezka.

Spolek horníků Barbora z Krásna

Spolek byl založen po skončení aktivní důlní činnosti na ložiscích Krásno a Horní Slavkov závodu Stannum, tehdejšího státního podniku Rudné doly Příbram.

Počátkem r. 1996 se sešlo několik nadšenců, s cílem udržet tradice a zvyky hornických profesí a zachra-

ňovat a udržovat památky na hornickou činnost v tomto regionu, sahající do 13. století.

I přes krátkou dobu činnosti spolku můžeme říci, že svou činností aktivní členové naplňují cíle, zakotvené ve stanovách.

Chodov

Chodov, město s bohatou historií, s prvními písemně dochovanými záznamy z roku 1194, naleznete na západě Čech na trase mezi Karlovými Vary a Sokolovem.

Na přelomu 19. a 20. století bylo v okolí Chodova na 50 šachet a šachtíček, ve kterých se těžilo hnědé uhlí

hlubinně, i tzv. selským dobýváním. Ale již v roce 1799 byla v chodovské matrice zapsána v osobě Antonína Sollese nová profese - horník a důlní, a od té doby se horníci stali stabilní sociální skupinou chodovského obyvatelstva.

(Pokračování na str. 34)